

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 8.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.90

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Odprtie meje.

Svetovno draginjo povzročajo karteli, o tem ni nobenega dvoma. Zdaj ti pa pridejo socialno-demokratski pisarji in hitijo dokazovati, da je boj proti kartelom in trustom brezuspešen. Ta izvajanja »Zarje« dokazujejo bolj kakor vse drugo, kako umejo kartelisti podkupovati socialno demokracijo, ki vidi edino izveličevalno sredstvo zoper draginjo v odprtju mej. Mi smo že večkrat dokazali, da bi odprtje mej prav nič ne omejilo draginje. Kar pa tiče boja proti kartelom in trustom, proti veleoderstvu, bi naši rdeči modrijani lahko vedeli, da bi tak boj na postavnem polju bil jako uspešen. To dokazuje zgodovina. Dokler je preveval evropski svet pravi krščanski duh, svet ni poznal liste revščine, ki se danes pojavlja po svetu, ker ni sile, ki bi nastopila proti oderstvu. Cerkev je, dokler je imela moč, znala preprečiti splošen pavperizem, to je dejstvo, ki ga pripoznavajo tudi socialnodemokratski znanstveniki svetovnega slovesa. Kako sodijo slovenski rdeči diletanti, je za nas najmanjšega pomena. Morebiti še kdaj o tem poučimo revce pri »Zarji«, da jih prisilimo pečati se tudi s socialnodemokratskimi znanstveniki in ne zgolj s predstavami graških in dunajskih rdečih dnevnikov in po Adlerju inspiriranih taktičnih člankov, ki imajo bolj namen zakriti z draginjo spor v socialni demokraciji sami in odvrti pozornost javnosti od razpada avstrijske socialne demokracije.

Vse pričakujejo socialni demokrati od odprtja mej. Odprite meje in draginje mesa ne bo več! Kako je vplivalo odprtje meje na Angleško, smo obrazložili minulo soboto. Uničili so malega kmeta popolnoma, poslabšali stanje delavskega stanu, draginje pa niso odpravili. Karteli in trusti skrbijo, da draže vse življenjske potrebe. Draginja se brez boja zoper karteliste in trustovce ne bo odpravila.

Kako pa učinkuje na cene mesa uvoz mesa iz inozemstva? Minulo jesen so se v Nemčiji nekoliko udali kričanju socialne demokracije in levega krila liberalne stranke. Dovolili so za celo vrsto trgov uvoz francoskega mesa. In posledice? Cene mesu niso padle, marveč so ostale kljub uvozu na stari višini. Liberalni »Schwäbischer Merkur« je takoj, ko so pričeli uvažati francosko živino, konstatiral:

Oficielno poročilo o živinskem sejmu v Mannheimu potrjuje, da je francoska živina dražja kakor domača (št. 538, 18. novembra 1910). Kratko nato (št. 555, 29. novembra) je izražal isti list bojazen, da bodo cene še bolj poskočile, ker je močno nemško povpraševanje že dvignilo cene živini po francoskih sejmih. Tudi »Staatsanzeiger« (št. 281, 1. decembra 1910) konstatira: »Cene živini na Württemberskem vsled francoskega uvoza niso padle.«

Tako je bilo povsod. Francoski uvoz ni nikjer znižal cen mesa. Nasprotno je bila prisiljena liberalna »Kölnische Zeitung« (št. 137, 6. februarja 1911) konstatirati z Badenskega:

»Ker so poskočile cene na pariškem trgu, je zadnji teden ponehal uvoz živine na Badensko. Niti eno badensko mesto ni moglo popolnoma izrabiti dovoljenega ji kontingenta.«

Naši rdeči narodni ekonomski navadno ne pišejo o tem, kako se v inozemstvu še bolj kakor pri nas povišujejo cene živinom. »Figaro« objavlja interesantno statistiko, kako so se povišavale cene živini od leta 1902 do leta 1911 na trgu Villette. Na omenjenem glavnem trgu za francosko živino je v desetih letih poskočilo goveje meso za 44, telečje za 20, kostrunovo za 32, svinjina pa za 43 odstotkov. Število francoske živine, osobito goveje, je zadnje čase izdatno padlo. Že leta 1903 so na Francoskem nameravali prepovedati izvoz živine.

Pametni socialni demokrati, seveda znanstveniki in strokovnjaki, že prav dobro vedo, da se primerne cene za živino ne dajo drugače doseči, kakor da se dvigne domača živinoreja. Mi zelo priporočamo, naj »Zarjani« priobčijo to-le, kar je zapisal socialnodemokratski pisatelj Maurenbrecher v »Sozialistische Monatshefte«, 7., 1911:

»Mi ljudje, ki prebivamo po mestih, hočemo, da se produkcija mesa ohrani dobičkonosna, da za vsa bodočnost ostane neodvisna od svetovne konjunktura, da ostane našim otrokom temelj dobrega življenja v lastni deželi. Ljudje, ki bivamo po mestih in ki sami ne produciramo mesa, marveč ga moramo kupovati od kmetov, radi plačamo tisto ceno, pri kateri zambre dobro izhajati kmet.«

Maurenbrecher je bolj pošten kot so naši socialni demokrati pa še liberalci zraven. Liberalci in socialni demokrati pri nas psujejo kmete z oderuhi, Maurenbrecher je pa toliko pošten, da privoščijo kmetom dober obstoj. To si hočemo prav dobro zapomniti. Slovenska

socialna demokracija sklicuje v nedeljo shod proti draginji. Na tem shodu bodo upili in kričali proti kmetu. Mi jim že naprej povemo, naj na tem shodu govorijo nekoliko bolj pametno, kakor pa pišejo v svoji »Zarji«, ker jih bomo za vsako njihovo laž prijeli. Letošnja huda suša je že povzročila, da prodaja naš kmet pod nič živino, osobito prašiči na Dolenjskem n. pr. so škandalozno poceni. Padca cene živini mestni ljudje pri nas še nič ne čutijo. Zakaj ne, to naj povejo »Zarjanski modrijani«!

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

»Nemško-narodna korespondenca« poroča z Dunaja, da je pooblastil cesar češkega namestnika kneza Thuna, da sme pri spravnih pogajanjih vprašanih svobodno postopati. Če se mu posreči, da doseže vsaj omejeno deložnost češkega deželnega zbora, postane ministrski predsednik v pozni jeseni kabinetu parlamentarnega značaja. To sklepajo iz raznih Gautschevih izjav. Knez Thun hoče predvsem urediti učiteljske plače in uvesti redne razmere v deželni kulturi in v melioracijskih zadevah. V Prago pride knez Thun v četrtek zvečer, v petek prične že predpogajanja o pogodbi. Češko-radikalni poslanec Hübschmann je na shodu v Plzni izjavil, da je izključeno, da se sklene sprava ob zeleni mizi. Nismo proti miru, ne nasprotujemo spravnim pogajanjem, a v prvi vrsti se zavzemamo za premirje.

ODSTOP VOJNEGA MINISTRA.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da predloži vojni minister Schönaich prošnjo za odstop, ko se povrne cesar iz Išla na Dunaj. Cesar bo sprejel demisijo. Vojni minister postane prestolonaslednikov zaupnik general pehote vitez pl. Auffenberg, poveljnik 15. sarajevskega armadnega zbora.

AVSTRIJSKI SVOBODOMISELNI POSLANCI V RIMU.

Steinwender bi menda na vsak način rad nalezl kolero, ker je zagotovil dopisnika »Tribune«, da se bo oktobra več nemških svobodomišelnih poslancev peljalo v Rim k mednarodni parlamentarni konferenci. Steinwender je tudi izblebetal, da je »pritisak od zgoraj« povzročil, da se je odpovedal ofic. obisk, a da bodo svobodomišelnim nemški poslanci kljub temu potovali po kolero v Italijo. Tudi mažarski poslanci bi radi zanesli kolero na Mažarsko, ker bodo potovali v Rim meseca oktobra in bo

zato 10 do 12 dni prekinjeno zasedanje ogrske zbornice.

CESARSKÉ VAJE NEMŠKE VOJNE MORNARICE.

Včeraj ob 4. uri 50 minut se je pripeljal avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v Kiel. Sprejel ga je na kolodvoru nemški cesar z vsem slovesom, s katerim se sprejemajo vladarji. Kielčani so navdušeno pozdravljali avstrijskega prestolonaslednika, ko se je peljal z Viljemom na Hohenzollern, kjer so poleg Viljemove razobesili tudi Franc Ferdinandovo zastavo. Tudi nemški državni kancler se je odpeljal v Kiel. Viljem namerava imenovati Franc Ferdinanda za nemškega admirala.

MAROČANSKA ZADEVA.

Včeraj sta pričela v Kiderlen-Wächter in Cambon zopet pogajanja. Cambon je izročil pisane predloge Francoske. Pričakujejo, da nemška vlada kmalu odgovori. Iz Berolina se pojasnjuje, da Cambonovi predlogi nimajo oblike ultimata, kakor je to prvotno naglašalo francosko časopisje. Berolinsko poročilo zatrja, da se že ta teden položaj razjasni. Iz Londona se poroča, da je nameraval jeseni nemški cesar Viljem obiskati angleški dvor, a je to z ozirom na maročanske dogodke opustil. V Rimu dementirajo poročilo, da je zahtevala Italija radi Maroka odškodnino v Parizu, Londonu in Berlinu. Istočasno, ko vadi v Kielu nemško vojno brodovje, vadi se tudi v Toulonu francoska vojna mornarica. V Toulonu se je pripeljal predsednik francoske republike Fallières, ki je prisostvoval veliki paradi. Ladje so priredile veliko parado, razvrščene so bile na 15 km. Udeležuje se francoskih vaj 90 vojnih ladij.

GENERALNA STAVKA DRŽAVNIH ŽELEZNIČARJEV?

Iz vodilnih krogov čeških železničarjev poročajo iz Prage o predčerašnjem zborovanju, da gre v trenutku za urgiranje od strani železniške uprave priznanih zahtev. O proklamaciji pasivne rezistence ali generalne stavke železničarjev za enkrat ne more biti govora, ker se upa, da bo uprava državnih železnic v proračunu za prihod. leto določila postavke z ozirom na svoječasno oficielno storjene obljube. Neposredne nevarnosti za splošno stavko še ni, ker zahteve železničarjev še niso formulirane. Na železničarje vplivajo iz Anglije in Francije došla poročila. Češki železniški usluž-

LISTEK.

Ljubosumnost.

Humoreska. — Spisal F. M. Dostojevski (Dalje.)

»Prijetno so peli!« je pripomnil gizdalini, ki je sedel na njegovi desni strani.

Gizdalin je bil v najvišji stopinji navdušenja; ploskal je z rokami, a glavna njegova opora v navdušenju so bile noge. Površno in raztreseno se je ozrl na Ivana Andrejeviča in napravil že tisti trenutek z rokama zaščito ob ustih, da bi se čulo glasneje ter zakričal ime pevke. Ivan Andrejevič, ki še nikdar ni bil slišal podobnega grla, je bil ves vzhičen. »Ta ni ničesar opazil!« je pomislil in se obrnil nazaj. Debeli gospod pa, ki je sedel za njim, je stal zdaj obrnjen s hrbtom proti njemu in mirno motril lože z lornjeto. »Tudi prav!« je pomislil Ivan Andrejevič. Sprejati niso opazili ničesar, to se razume. Plaho in z radostnim upanjem je pogledal po strani še na parterno ložo, zraven katere je bil njegov sedež, in je ves vztrepetal v najneprijetnejšem čustvu. Tam je sedela prekrasna dama, ki se

je bila vrgla s hrbtom na sedež, zakrila usta z robcem in se hohotala kakor obsedena.

»Oh, te ženske, te ženske!« je zašepetal Ivan Andrejevič in se napotil čez noge gledalcev proti izhodu.

Zdaj pa predlagam, da čitatelji sami sodijo, prosim jih, da sami razsodijo med menoj in Ivanom Andrejevičem. Ali je imel res prav v tem trenutku? Veliko gledalščih obsega, kakor znano, štiri vrste lož in peto vrsto — galerijo. In zakaj bi človek sklepal nepreklicno, da je pismo padlo brezpogojno iz ene gotove lože, ravno iz te in iz nobene druge, katerekoli, — na primer s pete vrste, kjer se tudi nahajajo dame? Toda strast je izključila in ljubosumnost celo najizključilnejša strast na svetu.

Ivan Andrejevič je planil v foyer, stopil k svetilki, razpečatil pismo in prebral:

»Danes, takoj po predstavi, v G...ski ulici, ob oglu...ske ceste, v hiši K...v, v tretjem nadstropju, na desno od stopnjic. Vhod naravnost od ospred. Bodi tam, vns faute; prosim te za Bogal!«

Pisave Ivan Andrejevič ni spoznal, toda dvoma ni bilo, da se je šlo za ljubavni sestanek. »Izslediti jo, zasačiti in zatreti zlo takoj v začetku!« je bila pr-

va misel Ivana Andrejeviča. Šinila mu je skozi misli tudi želja, dokazati ji greh takoj sedaj, kar tukaj na mestu; toda kako naj to stori? Ivan Andrejevič je stekel celo v drugo vrsto lož, a se je spametoval in se vrnil že medpotoja. In nikakor se ni mogel odločiti, kaj naj počne, kam naj gre. Da bi vendar le storil nekaj, je stekel na drugo stran in pogledal skozi odprta vrata neke tuje lože na nasprotno stran. Tako, tako! V vseh peterih nadstropjih lož, v navpični vrsti nad njegovim sedežem so se sedele mlade dame in mladi ljudje. Pisemce je moglo pasti iz vseh peterih nadstropij naenkrat, zakaj Ivan Andrejevič je sumil odločno, da so vse te lože v zaroti proti njemu. Toda njega tudi vse to, kar je videl, ni odvrnilo od sumnje. Ves čas drugega dejanja je tekal po hodnikih, ali nikjer ni našel miru svoji duši. Naposled je šel k gledališki blagajni nadejajoč se, da izve od blagajnika imena oseb, ki so bile vzele lože v vseh štirih vrstah, toda blagajna je bila že zaprta.

Slednjič je zagrmelo divje klicanje in poskanje. Predstava je bila končana. Začeli so pozivati igralce na oder, zlasti sta grmela prav z vrha dva glasova, — to sta bila voditelja obeh strank. Ivanu Andrejeviču ni bilo do vsega tega, v njem je že dozoreval na-

črt nadaljnega postopanja. Oblekel je suknjo in se podal v G...sko ulico, da bi tam zasačil njo, jo razkril in ji dokazal greh ter sploh nastopil vse energičneje, kakor včerašnji dan. Kmalu je našel hišo in že stopil v vežo, ko je nenadoma smuknila mimo njega, skoro pod njegovimi rokami, postava gizdalina v površniku, ga prehitela in se spustila po stopnjicah v tretje nadstropje. Ivanu Andrejeviču se je zazdelo, da je to prav tisti gizdalin, dasi on tudi preje ni mogel razločiti obraza tega gizdalina. Srce mu je zastalo. Gizdalin ga je pustil že za dve stopnjici za seboj. Slednjič je slišal, kako so se odprla vrata v tretjem nadstropju, odprla se, ne da bi kdo kaj pozvonil, kakor da so že čakali prisleca. Mladi človek je izginil v trenutku v stanovanje. Ivan Andrejevič je došel do tretjega nadstropja še predno so utegnili zapreti tam vrata. Hotel je še nekoliko postati pred vrati, premišljeno razmotriti svoj korak, prepustiti za trenutek srce bojazljivosti, potem se pa na vsak način odločno odločiti za nekaj zelo odločnega: ravno ta trenutek pa je spodaj pred hišo zaropotala kočija, vrata so se s hruščem odprla in težki koraki nekoga so se začeli med kašljanjem in stokanjem pomikati po stopnicah navzgor. Ivan Andrejevič se

benci so stavili sledeče minimalne zahteve: 3 krome dnevna plača postajnim in strojnim delavcem, poduradnik naj postane vsak uslužbenec državnih železnic, ki doseže plačilno stopnjo 1200 kron. Povišajo naj se nočne doklade, urede stanarine, uvede pravična invalidna in starostna preskrba in dovolj nemudoma draginjska doklada.

POROČILA O KOLERI.

Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva je objavil, da je konstatirana v Valle di San Pietro pri otoku Rabu kolera. Iz Budimpešte se poroča, da so ob Donavi postavili straže radi nevarnosti kolere, da nihče Donave ne pije. Kopališča ob Donavi razdirajo in les zažigajo. V newyorški leparni je v kvarenteni 46 delavcev. Tudi lastniki ne smejo zapustiti tvornice. Najnovejše slučaje kolere na Ogrskem je povzročila voda Donave.

KONGRES ČEŠKIH MEST.

Od 15. do 17. t. m. se vrši v Pragi kongres čeških mest. Na dnevnem redu so referati o finančnih, pravnih, šolskih in drugih vprašanjih, kakor tudi referat o stanovanjskem vprašanju.

ITALIJANI PROTI AVSTRIJSKEMU PAROPLOVSTVU.

V Bresciji se je 3. t. m. vršilo protestno zborovanje, na katerem so člani raznih iredentovskih društev sklenili, da uvedejo najživahnejšo agitacijo po krajih ob Gardskem jezeru proti avstrijskemu parobrodstvu na Gardskem jezeru. Oblasti so javno zborovanje prepovedale, ker so se bale izgredov proti Avstrijcem, ki stanujejo v Bresciji. Zato so se protestnega zborovanja mogli udeležiti le povabljeni gosti.

Dnevne novice.

+ **Shodi Kmečke Zveze za novo-meški okraj.** Kmečka Zveza za novo-meški okraj se zadnji čas jako živahno giblje. Priredila je štiri shode, in sicer v nedeljo, 27. avgusta, v Mirni peči in Podgradom, v nedeljo, 3. septembra pa v Št. Petru in Brusnicah. Poročila drž. poslanca E. Jarca so možje na vseh izvrštno obiskanih shodih navdušeno poslušali in odobrili stališče S. L. S. v draginjskem vprašanju. V Št. Petru je znani Florjančič za nehvaležno delo, ki ga opravlja kot priganjač liberalne stranke, čul iz ust kmečkih mož samih prav gorke, ki mu niso prav nič ugajale. Tudi sicer se odbor Kmečke Zveze živahno zavzema za kmečke koristi pri sejah, ki jih ima redno vsak mesec. Pri zadnji seji se je n. pr. sklenilo posredovati pri deželni vladi, ker dela glavništvo sitnosti radi orožnih listov, ki jih rabijo posestniki, da smejo streljati škodljive vrane. — Prihodnja seja bo v ponedeljek, 11. t. m., pri Štemburju v Kandiji.

+ **»Slovenec« in socialni demokratje.** Tudi socialne demokrate mine korajža, ako se jim usta zapre. Cel teden ni socialdemokratska »Zarja« drugega pogrevala, kakor »klerikalizem« preklinjala in naše žene zbadala. Ker smo ji temeljito pojasnili te surove trapijarije, prihaja vendar do spoznanja, da »imajo podjetniki vpliv v politiki in da je večina poslancev od njih odvisna, in da bi bila njih naloga vplivati na poslance, da bi bili sklenili primerne korake proti draginji«. To se pravi po domače, naj bi zastopniki in-

je preplašil, odprl je vrata in se pojavil nenadoma v stanovanju z vsem zmago-slavjem prevaranega moža. Nasproti mu je planila sobarica, vsa razburjena, — potem se je prikazal možki; toda ustaviti Ivana Andrejeviča nikakor ni bilo mogoče. Kakor bomba je planil dalje, prešel dve temni sobi in se naenkrat pojavil v spalnici pred mlado, prekrasno damo, ki je vsa trepetala od strahu in strmela vanj tako brezmejno prestrašeno, kakor da prav nič ne razume, kaj se godi okrog nje. Ta trenutek pa so se začuli težki koraki v so-sedni sobi, ki so se bližali naravnost proti spalnici: to so bili isti koraki, ki so se preje vzpenjali po stopnicah.

»O Bog! To je moj mož!« je vzkri-nila dama, plosnila z rokami in po-stala blede bolj kakor njena jutranja obleka.

Ivan Andrejevič je začutil, da je prišel na napačen kraj, da je napravil nekaj bedastega, otročjega, da ni premislil dovolj svojega koraka, da se ni dovolj prepustil bojazljivosti preje pred vrati. Toda zdaj se ni dalo napraviti ničesar več. Že so se odpirala vrata, že je okorni mož, — kolikor se je dalo so-diti po njegovih okornih korakih — stopal v sobo...

(Dalje.)

dustrije in kartelistov sami proti kar-telistom nastopili. Seveda je kaj takega izključeno. Ampak tukaj se vidi vsa hinavščina socialnih demokratov. Naj-prej grede in volijo nasproti krščan-skim socialcem povsod zastopnike kar-telov, potem se pa derejo, češ, draginjo odpravite. Kdaj ste delavstvo nafari-bali, ali prej ali sedaj?

+ **Vse pride prav,** namreč soc. de-mokratom. Pri zadnjih državnozbor-skih volitvah ni nobena stranka toliko obljubovala kakor ravno soc. demokraški kandidati. Če hočete zdrava stano-vanja, volite soc. demokrate; če hočete ceno meso, moko, volite soc. demokra-te; in tako je šlo naprej cele strani. Soc. demokrati so bili izvoljeni, samo svojih obljub niso izpolnili, ker so seveda ne-izpeljive. Ampak soc. demokrati znajo; sedaj noče nobeden več o danih obljubah ničesar vedeti, pač pa ropotajo po shodih in listih na tiste »ki odločajo o osodi ljudstva«. Ali bi ne bilo bolj na mestu, ko bi delavstvo na shodih soc. demokrate za besedo prijel, jih spom-nilo na njih obljube in jih vprašalo, kako mislijo sedanj draginjske razme-re odpraviti. Če imajo soc. demokrati to predrznost da ves svet v nič devljejo, zakaj bi si ne upalo delavstvo enkrat vprašati za njihovo modrost.

+ **Strašna suša mora biti v ured-ništvu »Učiteljskega Tovariša«,** druga-če si ne moremo razlagati, ko tako slastno planejo po vsaki drobtini iz na-ših listov, ki jim je količjak v prilog. Po svoje jo potem razsekajo, razmrcva-rijo, primerno osole ter jo z raznimi li-beralnimi pomadami prepojeno nudijo v »strokovnem« listu »Učit. Tovarišu« svojim zvestim, pa zaslepljenim tra-bantom. Zborovanje »Slomškove zve-ze«, ki je napovedano na četrtek, dne 7. septembra, jim zopet kali mirno po-čitniško življenje. Boje se manifesta-cije naraščajočega krščanskega učitelj-stva; ne da jim spati in počivati. Kaj storiti? Edino uteho še najdejo v obi-čajju pocestnih pobalinov, ki si v sili ne znajo drugače pomagati kot s tem, da stegujejo umazan jezik, da pljujejo proti nasprotniku, da se repenčijo in jeze, da se spakujejo in norčujejo. Ta posel umevajo izborni tudi »Tovariše-vi« uredniki; drugačne borbe ne zmor-jejo več. Tudi to pot so tako storili z oklicem, ki ga je objavil »Slovenec« in ki vabi krščansko učiteljstvo na čet-rikovo zborovanje. Če so »Tovariševi« naročniki zadovoljni s takimi čenčami — dober tek! Ako »Tovariševi« uredni-ki nimajo drugega pisati, nego po otročje zavijati in pa bedasto glosirati, kar jim v naših listih ne ugaja, naj se raje udinjajo za kozje pastirje. P. n. člani in članice »Slomškove zveze« pa z obilno udeležbo v četrtek pokažimo, da preziramo »Tovariševe« otročarije in zlobne napade. Napravimo zopet »Tovariševcem« to veselje, da jim bo-mo zopet razvneli sicer pusto, prazno in suhoparno domišljijo!

+ **»Učiteljski Tovariš«,** glasilo kranjskega liberalnega učiteljstva, se po svoji zadosti znani maniri v svoji zadnji številki zaletuje v krščansko-misleče učiteljstvo. Ganglijanskih otro-bov ne bomo zavračali, pač pa velja iz-te »Tovariš« brozge izločiti stavek, da so liberalni učitelji »še verni in vneti za versko vzgojo« in da baš zato nočejo biti Slomškarji, ki da so seveda sami koristolovci in sploh najgrši razbojniki na celem svetu. Da je nekaj po politi-čnem mišljenju liberalnih učiteljev še vedno vernih in za verskonravno vzgo-jo vnetih, tega mi nikoli nismo tajili, ampak ti niso verni zato, ker so člani liberalne »Zaveze«, ampak deloma iz navade in vsled zakona vztrajnosti, de-loma ker se boje terorizma »Tovarišev-cev« in končno zato, ker se danes prav ne vedo, za čem stremlj liberalizem. Ka-ko je »Zaveza« kot taka verna, to naj-bolj dokazuje pisava njenih listov in listov, ki jih zalaga ter tiska »Učit. tis-karna« in ki jih generalštab liberalnega učiteljstva urejuje, kakor n. pr. »Naša Bodočnost«. Ta list je v svoji zadnji šte-vilki pred šoli odrastlo mladino, za ka-tero je namenjen, slavil budistovsko paganstvo, uči, da se je človek razvil iz živalstva in poveličuje protestantizem, sramoteč pri tem katoliško Cerkev. Ko smo mi kroge, ki za tem listom stojijo, zaradi tega prišli, so molčali in mol-čajo še danes, molči tudi sicer zelo zgo-vorni »Učiteljski Tovariš«. Ampak go-spodom povemo, da tista stvar za nas še ni končana in da se bo o svojem času o tem odločno in nedvoumno izprego-vila tehtna beseda. »Tovariš« naj se za-to ne pokriva s figovim peresom svoje velike »pobožnosti« in »vernosti«.

+ **Slomškova podružnica** za kamniški okraj tem potom najuljudneje vabi vse članice in člane, da se polnoštevil-no udeležijo občnega zbora Slomškove zveze, kateri se bo vršil dne 7. septem-bra t. l. v Rokodelskem domu v Ljub-ljani. Na svidenje!

+ **Shod kmetovalcev v Kranju,** ka-terega je sklicala Kmečka Zveza za kranjski okraj, je včeraj pokazal, kako se kmetje vedno bolj brigajo za umno živinorejo. Gospod živinorejski nadzor-nik Krištof je med drugim v temeljitem govoru razložil, kako treba živino prav krmiti, zlasti sedaj ob suši. Sklenile so se jako umestne resolucije.

— **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Red-ka slovesnost se je vršila v nedeljo, dne 3. t. m. Tukajšnji rojak preč. g. zlato-mašnik Jožef Preša, župnik v pok. v Trzinu, je daroval zlato mašo ob asi-stenci 14 gg. duhovnikov. Zlatomašni-ku je govoril kamniški dekan preč. g. J. Lavrenčič v natlačeno polni cerkvi. Zlatomašnik je rojen v Gunceljah, ki je že od nekdaj ljubil svoje farane in se spomnil z lepim darom tukajšnje župne cerkve ob priliki svoje zlate ma-še. Ko se je zvečer ginjen s solznim očesom poslavljaval gospod zlatomašnik, je bila naša edina želja, naj Bog ohrani jubilanta še dolgo vrsto let, nam ka-kor tudi Trzinem, ki so bili zastopani v lepem številu.

— **Konferenca Sodalitatis Ss. Cor-dis** za žužemberško dekanijo bo na Se-ljih dne 11. septembra v ponedeljek. Za-četek ob deseti uri dopoldne.

— **Duhovska vest.** Za župnika v Dornberg pri Gorici je bil invertiran č. g. Fr. Lavrenčič, vikar v Sovodnjah.

— **Italijanski publicist izgnan iz Trsta.** Cesarstvo namestništvo je izgna-lo italijanskega socialističnega publi-ci-sta Vincenca Vacera, ki je korespon-dent rimskega socialističnega glasila »Avanti« ter je priredil številna sociali-stična predavanja v Trstu in na Pri-morskem. Poslanec Pittoni je izposlo-val pri namestništvu 14 dni odloga, da se med tem časom vloži rekurz na no-tranje ministrstvo.

— **Umri je v Studenem pri Postoji** ni dne 3. septembra organist g. Ivan Carli. Bil je še pri zadnjem cerkvenopevskem tečaju. Priporoča se gg. tova-rišem in duhovnikom v pobožno moli-tev.

— **Za ravnatelja na učiteljsku** v Celovcu je imenovan profesor na ljub-ljanski realki Karel Schrautner.

— **Razpis učiteljskih služb.** V šol-skem okraju Kamnik so razpisana na-slednja učna mesta: 1. Učna in voditelj-ska mesta na enorazrednicah v Špitali-ču, Pečah in Krtnah (zadnje samo za moške proslilce). — 2. Nadučiteljske slu-žbe na dvorazrednih ljudskih šolah na Brdu in v Vodicah in na štirirazredni ljudski šoli v Domžalah. — 3. Po eno učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Zg. Tuhinju in na štirirazredni ljud-ski šoli v Domžalah. — Pravilno oprem-ljene prošnje za eno izmed teh učnih mest je za vsako posebej vlagati do 15. septembra 1911 pri c. kr. okrajnem šol-skem svetu v Kamniku.

— **Ljudsko šolstvo.** Prov. učitelj v Krškem Martin Šterk je imenovan za provizoričnega učitelja v Ratečah, ab-solvirana učiteljska kandidatinja Mari-ja Podlogar pa za prov. učiteljico v Svibnjah. Provizorična učiteljica v Gra-hovem Gabrijela Azman je imenovana za prov. učiteljico v Iški vasi in izprašani nadučiteljski kandidat Pavel Po-dobnikar za provizoričnega učitelja na Planini.

— **Nezgode.** France Koželj je skla-dal v tovarni v Vevčah deske pri popir-nici, pri tem je pa padel in si pohabil obe nogi. — Marija Zgonc, posestnika žena v Iški Loki se je s svojim sinom peljala na travnik po mrvo. Iz neznanega vzroka sta se pa konja splašila, mati skoči z voza, pri tem ji je šlo kolo čez desno nogo in jo zlomilo. — Franc Če-ferin, delavec pri Kranjski stavbeni družbi, je v Jesenicah kuhal smolo za tlak. Po nesreči je pa Čeferin padel ter si pri tem zlomil levo roko in levo nogo. Tovarniški delavec France Podpač, je delal v tovarni na Jesenicah. Vsled ne-pazljivosti se je pa zadel z levo nogo ob razbeljeno železo in se težko poškodo-val.

— **Nepreviđenost s smrtjo plačala.** Marija Gorše, dninarica v Dolenji vasi pri Kočevju, je hotela, da bi bil krop preje zavrel. V to svrhu je prilila nekaj špirita, a v tem trenutku se ji je pa v steklenici špirit vnel, goreča tekočina pa puhnila v njo. Vnela se ji je obleka. Revica je zadobila na glavi in na zgornjem životu take hude opekline, da je včeraj v tukajšnji bolnišnici umrla.

— **Vthotapljanju bolne živine iz Bosne v Dalmacijo** so prišli na sled. Dotični občinski uradnik, ki je izdajal nedovoljene potne liste je zahteval od vsakega po 12 K namesto običajnih 10 vinarjev. Preiskava je uvedena in nanovo zaplenjene 80 glav bosenske ži-vine.

— **Že zopet ogenj na Vrhniki.** Leto-šnje poletje je vrhniško ljudstvo kar nekam zbegano vsled pogostih požarov. Saj smo imeli v prav kratkem času že štiri požare na Vrhniki. Komaj se je ljudstvo pomirilo od nedeljskega ognja,

ki ga je v Lenarčičevem kozolcu zaneti-la iz maščevanja zlobna roka, že nas je včeraj okrog pol 5. ure popoldne opozoril plat zvonja in žvižg tovarna, da je iz-bruhnil ogenj v sosednjem Verdu. Pri-čela je goriti Vrhovčeva hiša, v nepo-srednji bližini veleposestnice gospe Pe-tričeve. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Pri mirnem vremenu se je hitro posrečilo ogenj omejiti. Vsa čast domačim požarnim brambam! Kljub temu, da so imeli nekateri ognjegasci včeraj do petih jutraj opravilo na Le-narčičevem pogorišču, nastopali so pri popoldanskem požaru z vso požrtvoval-nostjo.

— **Pokradene dragocenosti v Opatiji.** Včeraj so bili v Opatiji ukradeni dvojnatih uhani s tremi briljanti, ovrat-na verižica s sedemvrstnimi biseri, po-ročni prstan z napisom, trije prstani z briljanti, ovratna verižica z biseri in briljanti, platin-ovratna verižica, broša s 75 briljanti, ovratna igla z biseri in srebrn brivski nož (Rasiermaschine). Prodajalca naj se izroči prvi varnostni oblasti.

— **Kolera v Trstu.** Antonija Požar, stara 21 let, stanujoča v ulici Scalinata št. 12, je obohela sinoči ob 8. uri za sum-ljivimi znaki kolere. Obvestili so o tem mestni fizikat, ki jo je dal spraviti v Magdalensko bolnišnico.

— **Vlak ga povozil.** Čuvaj državne železnice Ivan Mavle, nameščen pri ču-vajnici št. 119 pri Trstu, star 59 let, je včeraj prišel pod vlak. Zadel je težke zunanje in notranje poškodbe in pre-tresli so se mu tudi možgani. Zdravnik z rešilne postaje mu je nudil prvo po-moč in ga dal prenesti v mestno bolniš-nico.

— **Obletnica jeruzalemskega roma-nja na Brezjah.** Dne 4. septembra se je na Brezjah zbralo čez 350 slovenskih jeruzalemskih romarjev, med njimi okoli 30 duhovnikov. Po cerkvenem govoru, ki ga je imel romar frančiškan P. Jeronim Knoblehar iz Brežic, je da-rovat g. župnik Janez Kalan slovesno sveto mašo. Navdušenje romarjev za svete kraje se ni nič zmanjšalo, mnogi bi radi zopet šli v Jeruzalem. Zopet smo se težko ločili drug od drugega, kakor lansko leto, ko smo se vrnili iz svetih krajev. Ena velika družina, eno srce. Na svidenje drugo leto!

— **Mlečne cene v Zagrebu** so se de-loma zvišale: okoličanske mlekarice so dvignile ceno od 24 na 28 vinarjev za liter. V mestni mlekarni pa se polno neposneto mleko prodaja še nadalje po 22 h liter.

— **Srbsko meso v Zagrebu.** V so-boto je dospel v Zagreb 74. vagon mesa iz Srbije; meso se po zmernih cenah seka v dveh mestnih občinskih mesni-cah. Samo govejega mesa je občina v svojih mesnicah prodala letos 187.979 kilogramov.

— **Imenovan je za župnijo Duplje** č. g. Peter Bohinjec, župnik v Škocija-nu pri Dobravi.

— **Razpisuje se po okrožnici žup-nija Škocijan pri Dobravi;** prošnje je vložiti do 4. oktobra.

— **Umrla je v Gorici 87letna Ana Merlo.**

— **Laški liberalni študentje** so v soboto v Gorici imeli občni zbor svoje-ga društva. Med novoizvoljenimi od-borniki nahajamo tudi naslednja prist-no laška imena: Camissig (Kamušič) Mario, Bresina (Březina) Ignazio, Ma-russich (Marušič) Vincenzo, Harrauer Giuseppe, Devetach Luigi. Blažena pa-tria je teh Garibaldijevih častilcev lahko vesela.

— **Procesiija za dež v Gorici.** Gorica, 3. septembra 1911. Radi strašne suše, ki vlada v Gorici in okolici, je sklenil metropolitanski kapitelj goriški, da vse mestne goriške župnije prirede v to-rek, dne 5. t. m., veliko procesijo v sve-tišče na Kostanjevico pri Gorici.

— **Napad z nožem.** V Solkanu pri Gorici se je v nedeljo večer vračal 25-letni pisar na državnoželeznični posta-ji Jožef Bašin domov s svojo nevesto, s katero je imel biti na ocliku prihod-njo nedeljo. V veži ga je pričakoval 21-letni Štefan Černe ki jezaman lazil za dekletom, ter porine Bašinu svoj nož v spodnji del trebuha. Bašina so prepeljali v bolnišnico. Njegov položaj je opasen, ker ima ranjena čreva.

— **Prodaja smrekovega, jelovega in bukovega lesa.** Gozdarsko ravnanstvo deželne vlade v Sarajevu proda iz gozd-nega okoliša Donliuka okraj Travnik in Jajce približno 200.000 m³ smrekovega in jelovega ter približno 30.000 m³ buko-vega lesa. Sprejmejo se samo pismene, na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti do dne 15. no-vembra t. l. 11. ure dopoldne pri goz-darskem ravnanstvu deželne vlade v Sarajevu. Razglas z natančnejšimi po-datki je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanske novice.

Ij »Ljudski oder« v Ljubljani. »Ljudski oder« priredi v letošnji sezoni, ki se odpre dne 8. septembra t. l., 20 predstav. Cene sedežev so se določile po 3 K, 2 K, 1 K 50 h in pretežna večina sedežev po 1 K. Stojišča 40 h, dijaška stojišča 30 h. — Izda se tudi abonement za 10 predstav, torej dva bloka za celo sezono. — En blok za deset predstav stane 25 K, 18 K in 13 K. — Za enokronske sedeže se izda abonement samo za vseh 20 predstav in stane za celo sezono 17 K. Posebno na ta zadnji abonement opozarjamo naša društva v okolici, ki bi pošiljala lahko redno svoje člane v svrhu učenja in študiranja za malo ceno dvajsetkrat k predstavam »Ljudskega odra«. Ako bi tistega, ki je kupil blok, ne bilo k predstavi, lahko za vsak slučaj odda za dotični večer vstopnico kakemu znanцу. Z abonementom si lahko zagotovijo vsak dober in lep prostor za celo sezono in prihrani par kron. Oglase za abonement je pošiljati po dopisnici na naslov »Ljudski oder«, Ljubljana.

Ij Dne 8. septembra (na mali Šmarren) ob pol 8. uri zvečer se vrši prva predstava »Ljudskega odra«, javna produkcija I. in II. kurza dramatične šole. Igrala se bo iz Shakespearevega »Beneškega trgovca« snubitvena scena Porzije in iz Ganghoferjeve igre »Vaški podobar« III. dejanje, ki je popolnoma predelana in samostojna enota, ki je prenešana na slovenske razmere. V tej igri, kjer se bo vsak lahko dodobra nasmejati, bo nastopilo 60 oseb in bo sodelovalo tudi pevsko in glasbeno društvo »Ljubljana«. Iz Goethejevega svetovnoznane »Fausta« se uprizori scena v cerkvi, molitev Grete. Scenično se predstavlja tudi slavna staroangleška Ossianova balada »Eduard«. Vmes pa so postavljene razne deklamacije lirskega, epskega in dramatičnega značaja naših slovenskih pesnikov v prozi in verzih. Tako bo ta prvi večer »Ljudskega odra« pokazal, kaj so se navadili gojenci na polju deklamacije, šaloigre, klasične tragedije in ljudske igre. — Vstopnice se bodo prodajale na dan predstave od pol 7. ure zvečer naprej v »Ljudskem domu« pri blagajni. Cene sedežev so: I. in II. vrsta parterja 3 K, III., IV., V. vrsta parterja 2 K, V. in VI. vrsta parterja 1 K 50 h, VII., VIII., IX., X., XI. vrsta parterja 1 K. I. vrsta balkona 2 K, II. vrsta balkona 1 K 50 h, III., IV., V. vrsta balkona 1 K; vsa desna in leva galerija 1 K. Stojišča 40 h, dijaška vstopnica 30 h.

Ij Nemška oblastnost na južnem kolodvoru. Te dni se je pisalo, kako je uradnik na tukajšnjem kolodvoru g. R. Herrisch dejal nekemu vlakovodji c. kr. drž. železnice: »Mit mir sprichst man deutsch, reden Sie deutsch!« Ta gospod Herrisch nam ni neznan — vsaj se je že takrat, ko je bil v Ljubljano prestavljen, vnaprej izrazil: »Ich werde die Laibacher schon deutsch lernen«. Ne bi o tem nič pisali, ko se ne bi po nepotrebnem oglasile »Deutsche Stimmen«, ki se trudijo to ubogo nemško žrtev zagovarjati, seveda skoz in skoz z lažmi. Saj poznamo veroljubnost takih prilog vsenemških nacionalnih listov. To mazilo hoče dokazati, kako nevarna in kaka »Unverschämtheit« je, da si uslužbenec upa slovensko govoriti, da celo »bodenlose Frechheit« je to. — Popraviti pa je treba, da »der betrunkenen Frechling« ni naznanil odhod vlaka, ampak javil je le prihod, kar pa sploh njegova dolžnost ni. Vlakovodja ima po predpisih samo časovnik oddati, potrebne podatke si pa naj izpiše službujoči uradnik sam. Radi udobnosti pa vlakovodje te podatke narokujejo. Za uslug o tedaj, če se vlakovodja poslužuje domačega deželne jezika, pa ga uradnik prime in nemška cunjia imenuje to »unerhörte Herausforderung«. Ko bi bila napoved res predpisana, bilo bi početje uradnika Herrischa nekoliko razumljivo, tako pa, ker mu je vlakovodja le hotel službo olajšati, je tako postopanje skrajno nelojalno. Ime Herrisch je bilo že tolikokrat po časopisih čitati, da oblasti svetujemo, naj se informira, odkod to, da je ime Herrisch združeno vedno z nacionalnimi aferami! Radovedni smo, kako stališče bodo ob tej priliki zavzele obema prizadetima predpostavljene oblasti. Dobro znamo, ako bi se podstopil kak slovenski uradnik napram nemško - nacionalnemu vlakovodju kaj enakega, ima takoj disciplinarno preiskavo na vrat obešeno. Herrisch in vlakovodja morata itak sama nastopiti, zakaj prvega imenuje »Slovenski Narod« fanteta, drugega pa imenujejo »Deutsche Stimmen« »betrunkenen Frechling« in »frechen Gesellen« — žalivke, katerih železniška oblast ne sme trpeti, ako hoče varovati ugled sebi in svojim uslužbencem. Pa tudi mi takih razmer ne bomo trpeli, da bi se slovenski želez-

niški uslužbenec šikaniral, kadar govorijo slovensko z uradništvom, ko mu dajo od predpisov ne zahtevana pojasnila!

Ij Na c. kr. učiteljsku v Ljubljani je razpisana za prirodoopis (glavni predmet), fizika in matematika (stranska predmeta) s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Suplentura je določena za sedaj za prvi tečaj. Prošnja se mora vložiti do 9. septembra pri ravnateljstvu c. kr. učiteljskega v Ljubljani.

Ij Vojaštvo v Ljubljani. Že včeraj so hodili po našem mestu »Avstrijci« in »sovražniki« z belimi in rdečimi trakovi na čepicah, danes pa koraka skozi mesto v okolico polk za polkom. Toliko vojaštva naša okolica že dolgo časa ni videla, baje ga je do 40.000. Ko bodo čez dva dni Ljubljano »not vzeli«, bodo pa fantje veselo zapeli: »O zdaj gremo...«

Ij Tujski promet v Ljubljani. Meseca avgusta je prišlo v Ljubljano 7691 tujcev — 218 manj kakor istega meseca lani in 811 več kakor meseca julija letos. Nastanilo se jih je v hotelu Union 1421, Slon 1308, Lloyd 839, Cesar avstrijski 464, Ilirija 418, Južni kolodvor 338, Štrukelj 293, Malič 249, Tivoli 238, Tratnik 199, Bavarski dvor 141 in v ostalih prenočiščih in gostilnah 1783.

Ij Železniška novica. Od 3. do 18. septembra t. l. vozi na progi Ljubljana-Dunaj brzovlak številka 1/a in številka 2/a, odhod iz Ljubljane ob 10. uri 45 minut dopoldne, prihod v Ljubljano ob 5. uri 21 minut popoldne.

Ij 10 let bo minulo jutri, odkar vozi po Ljubljani električna cestna železnica.

Ij 30letnico službovanja bodo obhajali v Ljubljani dne 11. t. m.: Erker Jurij, nadučitelj v Koprivniku; Erker Jurij, nadučitelj v Srednji vasi; Funtek Anton, c. kr. profesor v Ljubljani; Furlan Jakob, Gale Franc in Jelenc Luka, učitelji na I. m. d. ljudski šoli v Ljubljani; Klemenčič Jožef, nadučitelj v Galiciji pri Zalcu; Paternost Hinko, nadučitelj v Senožehah; Schmoranzler Jožef, c. kr. profesor v Mariboru in Wittreich Janez, nadučitelj v Črmošnjicah.

Ij »Slovenska Filharmonija« koncertira jutri ob ugodnem vremenu na vrtu hotela »Pri zlati kapljici« (Tratnik), na Sv. Petra cesti. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 50 v.

Ij Na naslov mestnega magistrata Ljubljanskega. Sv. Florijana ulica ima na voglu v neposredni bližini Florijanske cerkve gostilno, v kateri in pred katero se dogajajo dan za dnem reči, ki ne kale samo nočnega miru, ampak so tudi v protislovju s cestnim in policijskim redom. Osobito ob večerih od sobote na nedeljo in od nedelje na ponedeljek se tu vrše preko polnoči pretepi, razgrajanje, psovanje in take kletvine, da bi se moralo dotične poživljenje vsaj radi motenja vere, če že ne vsled razgrajanja dejati pod ključ. V tej gostilni započeti prepiri in pretepi se potem nemoteno odigrajo na javni cesti pred gostilno. Gorje človeku, ki si je najel v tem kraju stanovanje. O nočnem miru ni govora! Tu se slobodno vriska in dela mačjo godbo na cesti, pretepaajoči se kličejo na pomoč, od pomoči pa ni nobene. Kdo je temu vzrok? Zakaj se ne nastavi vsaj še enega redarja za Florijansko ulico, saj spada ta menda še v mestno področje? Da to nikakor ni pretirano, o tem izpriča lahko vsa okolica omenjenega gnjezdila, to potrdijo bolniki, to ponovi vsakdo. Zakaj se to gostilno tako protežira in je tu godba in rjovenje čez 10. uro zvečer dovoljena? Kaj takega se ne dogaja v najzadnji gorski vasi. V tem oziru se Ljubljana pač ne more ponašati kot »bela« in »stolna«. — Toliko na adresu poklicanih oblasti za vzdrževanje nočnega miru, ki ga na tem kraju naše ulice ni. Kaj bi porekel tujec, ki bi po naključju zašel ob taki nočni uri v našo ulico? »Svaka sila do vremena«, pravi pregovor; če je temu res tako, bomo videli v kratkem. Prosimo tedaj merodajno oblast, da temu konec napravi. — Več stanovalcev iz Florijanske ulice.

Ij Božjast je vrgla včeraj dopoldne na Valvazorjevem trgu mestnega ubožca Lovra Tumo, katerega so prepeljali z rešilnim vozom nazaj v bolnišnico.

Ij Zdravstveno stanje Ljubljanske mestne občine od 20. avgusta do 26. avgusta izkazuje: Število novorojencev 12 (na 1000 prebivalcev odpade 15-60), mrtvorojencev 3, umrlih 27 (35-10 na tisoč), od umrlih je 10 domačinov, umrljivost domačinov je torej 13 tisočink. Med njimi so umrli za grižo 2, za jetiko 4 (vsi tujci), za steklino 1, za nezgodami 2, za različnimi boleznimi 18. Tujcev je med njimi 17 (62-92%), iz zavodov 20 (74-07%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatco 1, za tifusom 4, za grižo 23, za ušenom 1.

Ij Za kruhom. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko

9 Hrvatov in 1 Slovenec, nazaj je prišlo pa 90 Hrvatov in Slovencev.

Ij S ceste. Včeraj popoldne je pripeljal po Selenburgovi ulici z avtomobilom nek častnik. Ko pride do pošte, se mu je hotel tam stoječi postrešček umakniti in ga je med ko je skočil čez cesto zadell in podrl, pri čemur se je postrešček lahko telesno poškodoval ter si raztrgal hlače. Častnik je vozil po predpisani hitrosti.

Ij Umrli so v Ljubljani: Fran Knapčič, bivši mizarski pomočnik, 33 let. — Martin Grdadolnik, posestnikov sin, 11 mesecev. — Ivan Gorjup, gostilničar in mesar, 74 let. — Stanislav Koprivec, sin mesarja in posestnika, 2 meseca.

Ij Nesreča. Ko je šel včeraj po Poljanski cesti krojač Ferdinand Gestrin, je padel in si zlomil desno nogo, nakar so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Dva balona sta v nedeljo okoli 6. ure zvečer plovila v smeri proti Rožniku. Bila sta pa tako visoko, da se s prostim očesom ni moglo ljudi opaziti v čolnu. Ker so tu sedaj vojaške vaje, so nekateri sklepal, da sta zrakovplov vojaška, drugi so bili pa mnemja, da so prišla ogledovat vaje Italijani.

Ij Izgubil je učenec Franc Belič bankovec za 20 kron. V nedeljo je bila v Medvodah izgubljena zlata igla s polumesecem, v katerem je bilo vdelenih devet briljantov, na sredi pa belkast biser. Tudi zopona je zlata. Pošten najditelj naj jo odda na magistratu.

Ij Stari znanec. Pri nekem slikarskem mojstru pri Zidanem mostu je nekaj časa delal leta 1889 na Glincah rojeni in na Vič pristojni slaboglasni ter policiji dobro znani Franc Kržmanec, kjer je ukradel tri ščetke, vredne 30 K, in jo odkuril v Ljubljano. Ko je policija o tem izvedela, ga je izsledila in aretovala. Kržmanec je bil že večkrat predkaznovan in je imel tudi za mesto prepovedan povratek. Oddali so ga sodišču.

Ij Na nekdanjem Kamnarjevem vrtu, Zaloška cesta št. 3, ki je bil last matere g. Karola Dermastije, so se odtrgali iz jabolke mladi cvetovi.

Ij Izkaz posredovalnice slov. trgovskega društva »Merkur«. Sprejme se: 2 korespondenta, 2 kontorista, 3 poslovodje, 2 potnika, 8 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železniške stroke, 5 pomočnikov specerijske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 3 kontoristinj, 1 blagajničarka, 8 prodajalk, 7 učencev, 3 učenke. — Službe išče: 2 knjigovodji, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 6 poslovodij, 3 potniki, 7 skladiščnikov, 24 pomočnikov mešane stroke, 10 pomočnikov železniške stroke, 14 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 15 kontoristinj, 17 blagajničark, 14 prodajalk, 5 učencev, 3 učenke.

Telefonska in brzojavna poročila.

JUSTH ZA VOLILNO REFORMO.

Kološvar, 5. septembra. Poslanec Juli Justh je govoril v nedeljo na nekem shodu, na katerem je bilo zlasti mnogo delavcev. Justh je izjavil, da ni možno drugače priti iz sedanjega položaja, ako se najprej ne reši volilne reforme, in na podlagi te volilne reforme izvoljen parlament naj prične reševati obrambno reformo. Sedanji parlament je obnemogel in ne more rešiti nobene stvari. Nato je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, naj zbornica najprej reši volilno reformo.

O PONESREČENI ITALIJANSKI VOJNI LADJI »SAN GIORGIO«.

Rim, 5. septembra. Dela za rešitev vojne ladje »San Giorgio«, ki je na svoji poizkusni vožnji blizu Napolja obtičala v skalovju, se nadaljujejo. Nade je, da rešijo ladjo.

FRANCOSKI PREDSEDNIK FALLIERES NA POMORSKIH VAJAH.

Toulon, 5. septembra. Predsednik Fallières je včeraj zjutraj dospel semkaj in se podal na oklopnjačo »Massena«, da se udeleži vaj vojnega brodogradnje.

Toulon, 5. septembra. Potem ko je oklopnjača »Massena« s predsednikom Fallièresom priplula pred rt Brun, je pričela parada. Ladje so odpule na morje v črti, dolgi 15 kilometrov. Parade se je udeležilo 90 vojnih ladij s skupno 30.000 mož.

ŠPANSKA V MAROKU.

Pariz, 5. septembra. Iz Madrida brzojavljajo, da zasedejo španske čete Ifnis še tekom meseca oktobra, kajti sedaj je težavno izkrcati čete, ker razsajajo ob atlantski obali viharji.

Pariz, 5. septembra. Glasom oficioznega poročila je imel španski poslanik predvčeršnjim z ministrom za vnanje stvari razgovor. Razpravljala sta o nameravani zasedbi Ifnisa od strani Španske.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke »Slovenske Straže!« Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Štajerske novice.

Š Slovinci šaleške, Mislinjske in Savinjske doline! V nedeljo, 17. septembra, popoldne vsi v Velenje na protestni shod proti nemškim izživačem. Govori poslanec dr. Verstovšek. — Slovinci na plan!

Š Sv. Peter pri Radgoni. Za 3. september napovedani dekliski shod se je vrlo dobro obnesel. Podučne besede cerkvenega govornika vlč. g. dr. Hohnjeca so vidno dobro učinkovale. Na javnem zborovanju so nastopile iz mnogoštevilnih vrst neustrašne mladenke ter navdušeno govorile, razvijajoč svoje dobre misli o krščanskem življenju in narodnem delovanju, posebej še o zasebnem in zunanjem dekliskem življenju, o šolstvu, o lepoti slovenske domovine in o doživljajih na potovanju. Upajmo, da so dobra zrna padla na dobro zemljo, da obrode plemeniti sad!

Š Volitve v gornjeradgonski okrajni zastop so se končale z zmago nemškutarjev. Nemški listi pišejo o zmagi Nemcev, kar pa tukaj ni govora. Le par odbornikov je nemškega rodu, vsi drugi, katere štejejo Nemci med svoje, so — posilince. Zmago nasprotnikov je odločilo veleposestvo, v kateri skupini se Slovenci niso udeležili volitev. V kmečkih občinah so dobili Slovenci 26, »Nemci« 17 glasov. V tej skupini so naši napredovali, kar je vseno lepo znamenje. Slovenci vložijo proti volitvi veleposestva rekurz. — Nemški listi pišejo, da bo za načelnika izvoljen orehovski Wratschko, star nemškutar.

Več spretnih stavcev

sprejme

Katoliška tiskarna.

Korektorja

obvladajočega slovenski, nemški in laški jezik, sprejme Katoliška tiskarna. - Pismene ponudbe z dokazili sposobnosti naj se naslove na vodstvo tiskarne. 2662

Zahvala.

Ob smrti svojega ljubljenelega soproga, gospoda

Petra Webra

nadspevovnika južne železnice

izrekam vsem prijateljem in znancom, ki so spremlili dragega ranjkega k večnemu počitku, najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujem častiti duhovščini, železniškemu zdravniku g. dr. Geigerju za požrtvovalno pomoč ob času bolezni, vsem železniškim uslužbencem, pevskemu društvu »Vzajemnost« ter vsem darovalcem šopkov in vencev. 2663

Ljubljana, dne 4. septembra 1911.

Zahvalujoča soproga in oči.

Koroške novice.

k Slovenske koroške žene in dekleta na Svetih Višarjah. V soboto dopoldne se je odpeljal slovenski romarski vlak iz Spodnje Koroške preko Celovca, Beljaka in Trbiža do Žabnice, kjer je izstopilo 500 slovenskih žen in deklet, da se napotijo k Mariji na Svete Višarje. Na Svete Višarje smo dospeli ob 6. uri zvečer, kjer so nas očetje frančiškani slovesno sprejeli. Pater Ladislav je imel nagovor, nakar se je vršil slovesen sprevod v cerkev k Mariji višarski. Med potjo so se pele lavretanske litnije. Nato je bila pridiga, katero je imel vlč. g. dr. Léonard. Govornik je v poljudnem govoru razložil zbranim romarjem in romaricam, kaj je naš najdražji zaklad — najlepša svetinja, ki so jo nam zapustili naši predniki. To je sveta vera. Postavili so nam svetišča na visokih gorah, da so nam tako pokazali, kako so ljubili Boga, Marijo — in vero krščansko. — Po slavnostnem govoru se je vršilo spovedovanje, katerega so se udeležile vse romarice. Po jutranji slovesni sv. maši je bilo sv. obhajilo. Nad tisoč romarjev se je približalo k mizi Gospodovi. — Vodstvo romanja je imel v rokah preč. g. dr. Ehrlich in tajnik Vajncerl. Vse se je izvršilo v najlepšem redu. Samo na potu nazaj so nas začeli sprevodniki v Beljaku čudno gledati, ker smo imeli slovensko zastavo. V Vrbi pa je celo postajenačelnik sam zahteval, da moramo slovensko trobojnico skriti. Toda želja se mu ni izpolnila. Ali čujte — kaj je vse pri Nemcih mogoče? Ko se pripeljemo v Celovec, nas je na kolodvoru čakalo celo spremstvo s policajem na čelu. Reditelj vlaka, F., se je moral legitimirati, ker je bil on pri tistem oknu, kjer je visela zastava. Radovedni smo, kaj bodo ukrenili velemodri Nemci na celovškem kolodvoru. Torej prvi dan nič ugovora — drugi dan pa takoj »halt«. — Slovenska kršč. socialna zveza pa si je s prireditvijo romarskega izleta na Višarje pridobila veliko zaslugo za našo žensko organizacijo.

Darovi.

— Nadaljevanje izkaza milih darov za pogorelce v Gabrijl. Čč. gg.: Prof. Janko Mlakar 10 K. — Grčokatolički župnik Šandor Abodić in Nagy (izg. Nač) 3 K. — Ivan Voljato, katehet v Vinkovcih, 2 K. — Prebendar Janko Barle 10 K. — Župnik Filler in župnija Dole 15 K. — Fr. Vidmar in farani Sv. Trojice 35 K. — Župni urad Vojsko 30 K. — A. Pfajfar in župljani Dražgoše 40 K. Župnik Bernik in župljani Komenda 30 K. — J. Lovšin in žup. Lesce 50 K. — Knizek, Sv. Gora, 10 K. Janko Zajec 1 K. — Senčar 40 vin. — Župni urad Motnik 7 K. — A. Šarc in župljani Šmartin pri Kranju 55 K. — Župnija Mar. Oznanenja v Ljubljani 28 K. — Župnik Sever, Zalilog, 10 K. — J. Lovšin, Lesce, zavoj obleke. — Duh. svetnik Šmidovnik in župljani v Prečini 40 K. — Župnija Starilog (Alttag) in gosp. Kreiner 52 K 28 vin. — Alb. Jlovski in župnija Bukovšča 10 K. — Jos. Golmajer, nadžupnik, Vače 20 K. — Župni urad Ihan 21 K 42 vin. — Superijor V. Eržen 20 K. — Župnik K. Pavlič in župljani Križovo 24 K. — Župnik Možina, Podlipa, 7 K. — Jos. Potokar in župljani Tržič 30 K. — Al. Mihelčič, župan, Lokvica, 2 K 70 vin. — Fr. Rakovec, kaplan, Metlika, 2 K 70 vin. — Ferdo Požek, župnik, Minešota, 10 K. — Jos. Nemančič, posestnik, Zelebej, 5 K. — Župnik Rihar in župlj. Šmartin pri Litiji 41 K 40 vin. — Jak. Kalan in župljani Podkraj 20 K. — Dekan Bizjan in župljani Moravče 50 K. — Župni urad Sv. Katarina — Topol 7 K 60 vin. — Ant. in Jan. Zonta, Sp. Idrija, 10 K. — Fr. Vintar, župan, Prečna, 10 K. — Davkar Mušič 1 K. — Clarici 2 K. — Gospe: Ana Hrastnik, Raka, 2 K. — Malči Stravbar in tovarišice 2 K. — Kati Turin (v tretje) zavoj obleke. — Gg.: Andrej Petek, Ljubljana, 20 K. — Župni urad St. Rupert 20 K. — Fr. Finžgar župnik, Sora, 10 K. — Vilman, župnik, Ljubno, 20 K. — Župni urad Dobrova pri Ljubljani 52 K 20 vin. — Jamnik, župnik, Sele pri Kamniku, 16 K 20 vin. — Dne 16. t. m. smo ob navzočnosti prebl. g. okr. glavarja razdelili med pogorelce 24.603 K 86 vin., poprej pa že 4172 K 83 vin. — Vsem p. n. blagim darovalcem še enkrat: Bog Vam tisočero nadomesti in poplačaj Vašo naklonjenost in usmiljenje mojim pogorelcem. S tem sem gotovo izčrpal vse viro, osobito ker bodo zopet iz treh drugih krajev, namreč iz Mokronoga, Ambrusa in Bele cerkve — prosili pomoči za uboge. Jaz pa hočem s svojimi še tudi nadalje vztrajno se spominjati v molitvi vseh dobrotnikov mojih Gabrcev. Vsem dobrotnikom še enkrat: Bog plati!

— Na nadaljevalni dekliški šoli (VI. VII. in VIII. razred) v Novem mestu pod vodstvom čč. šolskih sester de Notre Dame se prične šolsko leto dne 16. septembra s slovesno sv. mašo. Vpisovanje bode dne 13. 14. in 15. septembra dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 2. do 4. ure v Rometovi hiši. Poučuje se po učnem načrtu za meščanske šole. Sprejemajo se tudi zunanje učenke, ki lahko dobe stanovanje pri poštenih, zanesljivih družinah. Šolnina znaša mesečno 6 K. 2656 6

2664

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom in znanecem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena hči, oziroma sestra in teta, gospodična

Amalija Tomc

učiteljica v pokoju

po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, danes v torek 5. septembra ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 14, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Predrago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 5. sept. 1911.

Globoko žalujoči ostali.

Modistka in učenka

2655 se sprejmeta takoj. (3)

Naslov pove upravnistvo lista.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 5. septembra.

Pšenica za oktober 1911	11:80
Pšenica za april 1912	10:30
Rž za oktober 1911	9:27
Oves za oktober 1911	8:59
Koruzna za september 1911	8:34

Kurzi efektov in menjic.

dne 4. septembra 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92:10
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92:10
Skupna 4 1/2% papirna renta, februar—avgust	95:80
Skupna 4 1/2% srebrna renta, april—oktober	95:80
Avstrijska zlata renta	115:85
Avstrijska kronska renta 4%	92:10
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	80:35
Ogrska zlata renta 4%	111:45
Ogrska kronska renta 4%	91:—
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80:05
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19:75
Kreditne delnice	648:50
London vista	240:82
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117:40
20 mark	23:50
20 frankov	19:09
Italijanski bankovci	94:60
Rublji	254:—

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4:50

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Gostilna hotel 'Vega'

v Spodnji šiški pri Ljubljani se odda takoj v najem ali na račun. Vpraša se osebno pri lastniku Ant. Maver v hotelu »Vega« ali v Metelkovi ulici 19 v Ljubljani. 2651

V trajno delo sprejme

več mizarskih pomočnikov

— in enega dečka kot učenca —

Anton Dernič, izd. orgel, v Radovljici. 2653

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, sred. zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	737·5	22·5	sl. sever	brezvetr.	0 0
5	7. zjutr.	739·7	16·2	sl. jvjzh.	"	
	2. pop.	738·3	28·2	sl. jug.	del. jasno	
Srednja večerajsna temp., 21·6° norm. 16·4°.						

Razpisuje se služba 2658

občinskega tajnika in organista

pri občinskem in župnem uradu v Toplicah na Dolenjskem. Nastop službe takoj. Oženjeni imajo prednost. Prošnje s spričevali naj se vložijo do 20. septembra t. l. če le mogoče osebno pri županstvu. Plača po dogovoru.

Županstvo v Toplicah, dne 4. sept. 1911.

Št. 1054/m. š. sv.

Razglas.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1911/12

dne 16. septembra 1911.

Vpisavalo se bode v šolskih prostorih na Zaloški cesti in v Cerkvni ulici dne 15. septembra 1911 dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 22. avgusta 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Krompir

brezhiben, lep ter prebran kupuje v vsaki množini trdka

Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

V prejšnji tovarni vžigalic, potem tovarni za stroje D. Fakina

na Poljanski cesti 67

se odda takoj v najem več

lokalov

za delavnice, pripravnih za veliko mizarstvo ali tesarsko obrt, dalje za kovača, kolarja, sedlarja, lakirarja itd.

Istotam se odda tudi

velik hlev za več konj

Več pove 2638

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI